

A zsűri nevében *Markus Obereder*, szólt a karvezetőkhez, mind az öt zsűritag észrevételeit továbbítva. Sok biztató visszajelzést kaptunk, ezek szerint kórusunk jellemzői: szép kórushangzás, tiszta intonáció, változatos program, impresszív, őszinte, kifejező előadás, nehéz darabok, muzikális megformálás, jó zongorista. Külön ajándék volt Simon Carrington bensőséges gratulációja a gála végén: két kezét összetéve hajolt meg a székely ruhás gyerekek és karnagyai előtt.

Czakó Gabriella, az első karnagy a felkészülési folyamatban s a versenyen is megmutatta, hogy szakmai felkészültsége mellett milyen csodálatos pedagógus. Olyan módon hozza ki a gyerekekből a legtöbbet, hogy mindvégig meg tud maradni az élményszerű muzsikálásnál, mindvégig a játék, az élmény, a jókedv jellemzik a próbákat, egy pillanatig sem érzik a gyerekek a teljesítmény-kényszert. Ez az oldott, felszabadult éneklés a verseny-szituációban is hajlékonysággal, muzikalitással ajándékozza meg a kórust. Gabi néni mindig lelkesít, biztat, bátorít, és óriási találékonysággal új és új próbálkozásokkal, a gyerekek számára észrevehetetlen módszerességgel, mindig belőlük kiindulva, a legtermészetesebb úton emeli magasabb szintre a kórust. Hálás vagyok, hogy együtt dolgozhatok vele, részese lehetek annak a csodának, ami a keze alatt megszületik.

Nagy Éva Vera

MAGYAR ÖRÖKSÉG DÍJAT KAPOTT a 100 éve alapított Fővárosi Énekkar

A Magyar Örökség Díj hatvannyolcadik díjátadó ünnepsége 2012. szeptember 22-én volt a Magyar Tudományos Akadémia Dísztermében

Az ünnepség nyitányaként A Fővárosi Énekkar énekelt, Kodály Zoltán: Nagyszalontai köszöntője és az Adventi Ének hangzott fel, *Nosedá Tibor* karnagy vezényletével.

Laudációt mondott *Zelinka Tamás*

Tisztelt Ünneplő Közönség!

2012. október 15-én lesz 100 éve, hogy tanítókból, énektanárokból és karvezetőkől megalakult a Székesfővárosi Énekkar, a Fővárosi Énekkar jogelőde *Sztojanovics Jenő* énektanár, zeneszerző, a Magyar Dalszövetség országos karnagyának vezetésével. Az akkori városvezetés ezzel a dönté-

sével nemcsak azt a szándékát fejezte ki, hogy erre a kórusra a főváros zenei életében szükség van, de azt is, hogy az Énekkar tagjai minél többen a főváros oktatási és kulturális életét segítő közalkalmazottak soraiból kerüljenek ki. Örömmel regisztrálhatjuk, hogy a kórus gerincét 100 év után is olyan lelkes budapestiek alkotják, akik a karéneklést nemcsak szívvel-lélekkel kedvelik, de rendületlenül hisznek az énekkari lét semmi máshoz nem hasonlítható szépségében.

Elmondhatjuk azt is, hogy a kórust a kezdetektől fogva zenei életünk legjobbjai vezették: Sztojanovics Jenőt nyugdíjba vonulása után Kacsóh Pongrác, majd Karvaly Viktor követte, de szintén csak a nagyrabecsülés hangján szólhatunk Péter József, Pődör Béla, Dobray István, Ugrin Gábor, Takács László, Csík Miklós, id. Sapszon Ferenc, Dinyés Soma, Székely Miklós odaadó művészi és szervező munkájáról éppen úgy, mint a jelenleg regnáló *Nosedá Tibor* zeneszerző-karnagy példaértékű teljesítményéről. Örömkre a felsorolt karnagyok közül öten velünk ünnepelek majd a centenáriumot, és köszönhetik azokat, akik közül számosan évtizedek óta hűséges és áldozatos tagjai a Fővárosi Énekkarnak.

A Fővárosi Énekkar megalakulásakor az oratórium-kultúra művelését és terjesztését tűzte zászlajára, melynek bizonyágaként már a bemutatkozó koncerten elénekelték Mozart Requiemjét szép sikerrel, gyors fejlődést ígérve. Ezt később követték az oratórius irodalom olyan nagyszabású remekei, mint Bach: János passiója, Haydn Teremtés és Évszakok című oratóriuma, Brahms, Dvořák és Verdi Requimje, Liszt Ferenc, Bartók Béla, Kodály Zoltán, valamint Lajtha László, Sugár Rezső, és Farkas Ferenc zenekari kíséretes művei. Az oratórius koncertek karmesterei közül kiemelkedik Kodály Zoltán, Dohnányi Ernő, Bárdos Lajos, Ferencsik János, továbbá Otto Klemperer, Richard Strauss, Arturo Toscanini, és Bruno Walter szereplése.

100 év krónikájából nehéz kiválasztani a legsikeresebbet, de talán nem tévedek nagyot, amikor arra az 1934. október 21-én és 22-én Bécsben, illetve Budapesten megtartott előadásra emlékezem, melyeken Kodály Psalmus Hungaricusát és Beethoven IX. szimfóniáját Arturo Toscanini vezényelte a Bécsi Filharmonikusok élén, s aki az előadás után – számos pályatársához hasonlóan – a legnagyobb elragadtatással méltatta az együttest. A monumentális kórusművek mellett a Fővárosi Énekkar sohasem nélkülözte repertoárjából a kíséret nélküli alkotásokat sem, melyek szerzői sora a reneszánsztól napjainkig ível. A hosszú és gazdag krónikából most Kodály Zoltán 1934. március 17-i szerzői estjére emlékeztetek, melyen Báthy Anna és Palló Imre dalokat, népdalfeldolgozásokat énekelt, a Székesfővárosi Énekkar pedig Karvaly Viktor vezényletével bemutatta az Este című vegyeskart, a teljes Pange linguát, és két új kórust: a Nagyszalontai köszöntőt és a Mátrai képeket. Erről a koncertről jegyezte meg Tóth Aladár, hogy Kodály szerzői estjein egyre többször és egyre diadalmasabban hangzik fel az emberi hang, az ének.

Köszöntő sorok *Legányné Hegyi Erzsébet tiszteletére* – tanítványi szemmel –

A Kórus művészi munkáját számos alkalommal ismerték el rangos szakmai címekkel, díjakkal. Példaként említem a széles körű és megújuló műsorválasztás és a különböző stíluskörök jelentős alkotásainak előadásáért megítélt Kiváló Együttes és a Hangversenykórus kategória-minősítő címet, továbbá a Budapestért-díjat, melyet a hazai zenei életében végzett magas színvonalú alkotóműhelyi munkáért, a fővárosi énekkari mozgalomban vállalt vezető szerepért, továbbá a hagyományápoló és az újító törekvésekért kapta az együttes 2002-ben, megalakulásának 90. évfordulóján.

Örömmel jegyzem meg, hogy a felsorolt méltatások minden szava most a 100. születésnapon, a Magyar Örökség Díj odaítélésének az évében is változatlanul jellemzik a kórust, amely a magyar történelem drámai korszakai okozta kényszerű veszteségeken is mindig felül tudott emelkedni.

A Fővárosi Énekkar, ahogy a Budapestért Díj átvételekor, úgy most is énekszóval köszöni meg az adományozó nagylelkűségét és emlékezik mindazokra, akik az elmúlt évtizedekben sokat tettek a Kórus továbbéléseért, fennmaradásáért, sikeréért.

És hogy ez a további években, évtizedekben is így legyen, idézem a Fővárosi Énekkart nagyrabecsülő és többször vezénylő Bárdos Lajos latin jókívánságát** a Fővárosi Énekkarért szintén lelkesedő Lukin László fordításában:

*Cantemus,
quia cantare bonum est –
Cantemus,
quia cantare iucundum est –
Cantemus,
quia cantare amantis est.*

*Csak énekelj,
mert az ének jó dolog!
Csak énekelj,
mert az ének víg dolog!
Csak énekelj,
mert az énekben szív dobog!*

** Verba et voces: Bárdos Lajos. A vegyeskari Cantemus Debrecen Város Tanácsának felkérésére készült 1977-ben.

Az oklevél átvétele után az Énekkar köszönetét,
Liszt Ferenc: Cantatibus organis c. kórusművének előadásával
Nosedá Tibor vezényletével – tette méltóvá.

November 4-én ünnepli 85. születésnapját a szeretve tisztelt Tanárnő, bizonyára minden nyilvános külsőség nélkül, meghitt körben.

Közzétett pedagógiai munkáinak jelentőségéről szükségtelen volna hosszabban is szólnom: önmagáért beszél a tény, hogy azok a magyar szolfézs- és zeneelmélet-oktatás gyakorlatában a legáltalánosabban elterjedt, legfontosabbá vált kiadványok közé tartoznak. Módszerességükben, szisztematikus rendjükben, egyáltalán: tartalmuk s küllemük minden szempont szerinti igényességében, nem csupán keletkezésük korátlagát múlták messze fölül. Kizárólag mint érzékeltető példát írom le: hiába is észrevételezte egyszer egy kollégám, hogy a *Bach példatár* két kötetének évtizedeken át tartó térnyerése a hazai szolféztanításban *mértékét tekintve* bizonyos egyoldalúsághoz vezetett: ugyan mi más helyettesíthetné ezeket a nagy formátumú összeállításokat? A Legányné Hegyi Erzsébet nevét viselő zeneelméleti tárgyú könyvek pedig témájukra nézve a legkoncentráltabb, egyben legrendszeresebb összefoglalások, amelyeket valaha is a kezemben tartottam.

Zeneelmélet és zeneelmélet-módszertan óráin ez az – írott formájában is a közelítésmódok változatosságával lenyűgöző – gazdagság *megelevenedett*, olyan praxis részeként, melynek egyik vagy másik, addig jól bejárt „ösvénye” helyébe szükség szerint az új lehetőségek akár dimenziónyi különbségű sokasága léphetett a pillanat leforgása alatt, s ahol így a didaktikai találmányosság skálája kimeríthetetlennek, míg magának a didaxisnak a céltudatos intenzitása egyenesen páratlannak volt mondható. Az óráit uraló szellemi tisztaság-igény a legcsekélyebb üresjáratot sem tűrte meg, s a didaxis folyamatának mindennemű precizitása és módszeressége az elődöktől örökölt kapott szellemi javak tiszta formájú átadásának fontosságába vetett *hiten* alapult. E töretlen csoda láttán csak ámulni-bámulni lehetett, s ugyanez tette Legányné Hegyi Erzsébet óráit számunkra valódi műhellyé – Őt pedig igazi Mesterré a szó hagyományos, legnemesebb értelmében.

Módszertan-oktatása élő gyakorlatot jelentett tehát, melynek során azt sajátíthatta el leghamarabb és legkövetkezetesebben a kellően ráhangolt tanárjelölt, hogy módszereket nem *tanítani* kell, hanem *átadni*: bizonyos szellemi szigorral (melyet természetesen önmagával szemben alkalmazott legerősebben a Tanárnő), s Mesterként is a legnagyobb fokú szerénységgel és: alázattal. Hiszen mindez előfeltételét képezi annak, hogy valósággá válhasson mindennemű komoly tanítási praxis végső értelme, s az nem több és nem kevesebb, mint ahogy az idén évfordulós Hermann Hesse megfogalmazta főművében: tanító és tanítvány együtt kell szolgálnia a *szellemet*.